

การสำรวจระบอบจิตวิทยาสุขภาพจิตของคนไทยระดับชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖: วิธีการและกระบวนการ

Thai national mental health survey 2013: methodology and procedure

พณัฐนา กิตติรัตนไพบูลย์, พ.บ.¹, นพพร ตันติรังสี, พ.บ.², วรวรรณ จุฑา, กศ.ม.¹,
สาวิตรี อัสณางค์กรชัย, พ.บ.³ และ สุทธา สุปัญญา, พ.บ.⁴
Phunnapa Kittirattanaipaiboon, M.D.¹, Nopporn Tantirangsee, M.D.², Worawan Chutha, M.Ed.¹,
Sawitri Assanangkornchai, M.D.³ and Suttha Supanya, M.D.⁴

¹สำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต

¹Bureau of Mental Health Service Administration, Department of Mental Health

¹โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์, ³มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ⁴โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

²Songkhla Rajanagarindra Psychiatric Hospital, ³Faculty of Medicine, Prince of Songkla University

⁴Prasrimahabodi Psychiatric Hospital

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อเสนอระเบียบวิธีวิจัย การดำเนินงานภาคสนามและการจัดการข้อมูล ในการสำรวจ
ระบอบจิตวิทยาสุขภาพจิตของคนไทยระดับชาติ ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

วัสดุและวิธีการ เป็นการสำรวจภาคตัดขวางในประชากรไทยอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยในครัวเรือน
ส่วนบุคคลทั่วประเทศ สุ่มตัวอย่าง 4 ชั้นภูมิ มีภาคและกรุงเทพมหานครเป็นสตราตัมโดยไม่สุ่มทดแทน บุคลากร
สุขภาพจิตที่ผ่านการอบรมทำการสัมภาษณ์แบบต่อหน้าเพื่อประเมินปัญหาสุขภาพจิตที่พบบ่อย และคุณภาพชีวิต
ด้วย World Mental Health-Composite International Diagnostic Interview 3.0 (WMH-CIDI 3.0) ฉบับภาษาไทย และ European Quality of Life-5 Dimensions-5 Levels (EQ-5D-5L) ฉบับภาษาไทย สัมภาษณ์เพิ่มเติมใน
ผู้ที่อายุ 60 ปีขึ้นไปด้วย Mini-Mental State Examination (MMSE-Thai 2002) เพื่อคัดกรองภาวะพร่องพุทธิปัญญา
(cognitive impairment) และในครัวเรือนที่มีเด็กอายุ 4-16 ปีอาศัยอยู่ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ประเมินพฤติกรรมเด็กที่
สุ่มได้ด้วย Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ฉบับผู้ปกครอง มีการควบคุมคุณภาพกระบวนการ
เก็บข้อมูลภาคสนามตามข้อกำหนดของการสำรวจสุขภาพจิตโลก

ผล จากการสุ่ม 6,360 ครัวเรือน พบบุคคลที่เข้าเกณฑ์สำรวจ 4,878 คน ยินยอมเข้าร่วมโครงการ
4,766 คน และสัมภาษณ์แล้วเสร็จ 4,727 คน คิดเป็นอัตราตอบรับ (response rate) ร้อยละ 74.3 ในจำนวนนี้
มีผู้ที่ได้รับการประเมิน MMSE 1,356 คนและประเมิน SDQ ฉบับผู้ปกครอง 1,938 คน

สรุป การสำรวจระบอบจิตวิทยาสุขภาพจิตครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่นำวิธีการและเครื่องมือของการสำรวจ
สุขภาพจิตโลกมาใช้ ผลการสำรวจครั้งนี้จะช่วยนำเสนอข้อมูลระบอบจิตวิทยาสุขภาพจิตที่สำคัญของไทยเพื่อการ
พัฒนานโยบายและวางแผนสุขภาพของประเทศ อีกทั้งเป็นการเสริมข้อมูลระบอบจิตวิทยาในกลุ่มประเทศอาเซียน
เพื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติ

คำสำคัญ: การสำรวจระดับชาติ ระบอบจิตวิทยา สุขภาพจิต